

Verslag van de informatieavond over de rioolvervangings van het Julianapark, gehouden op woensdag 5 februari 2020 in De Eendenkooi, Kooikersplein 1 te Zoeterwoude-Rijndijk, aanvang 19.30 uur

Aanwezig zijn als:

voorzitter	de heer P. Geluk, projectleider
externe deskundige	de heer E. van der Aart, projectleider
extern deskundige:	de heer G. Pannekoek
gemeentelijk adviseur:	de heer M. Heshof
Circa 25 bewoners Julianapark	

Opening

De heer Geluk opent de informatieavond en heet allen welkom. Van de avond wordt een verslag gemaakt, dat alle inwoners binnen het projectgebied krijgen toegezonden, ook degenen die vanavond niet aanwezig zijn.

Inleiding/doel

Het doel van de informatieavond is om bewoners te informeren wat er gaat gebeuren, inzicht te geven in de werkzaamheden en de gevolgen voor hen daarvan.

Wensen bewoners

Vooraf hebben bewoners te kennen gegeven de volgende wensen te hebben voor het gebied:

- Het vervangen van bomen en struiken door nieuwe bomen en struiken. Deze wens is deels gehonoreerd: de bestaande bomen blijven behouden en de onderbeplanting wordt vernieuwd vanwege het ophogen van het terrein.
- Aanleg van formele gemarkeerde parkeervakken. De huidige parkeervakken worden formele parkeervakken met een vakindeling; het parkeren op de rijbaan blijft.
- Meer verkeersveiligheid. Deze wens is verwerkt: bochten worden wat anders waardoor er een geleidelijkere aansluiting komt met de Oranjelaan; de route van het fietspad wordt anders waardoor het veiliger wordt en minder uitnodigend voor fietsers om het fietspad in tegenovergestelde richting te nemen.

Werkzaamheden

De uit te voeren werkzaamheden zijn:

- Het opbreken van de verharding en vervangen van het groen: woningen worden tijdens het werk niet helemaal onbereikbaar, het werk gebeurt namelijk in blokken; woningen blijven bereikbaar met loopschotten. Voor mensen met een rollator of scootmobiel is er nu geen passende oplossing; zij kunnen contact opnemen met de contactpersoon ten tijde van de werkzaamheden die zorgt voor een passende oplossing.
- Het gedeeltelijk vervangen van de riolering. Een bronneringspomp pompt daartoe eerst grondwater weg in de uitgegraven rioleringsgaten, waarna de oude riolering wordt vervangen door een nieuwe riolering; riolering die dichtbij woningen ligt wordt volgeschuimd tegen instorting en daarnaast wordt een nieuwe riolering aangelegd; werkgaten worden, als het werk nog niet klaar is, aan het einde van de dag dichtgemaakt of omheind met hekken ten behoeve van de veiligheid.
- Het vervangen en ophogen van de bestrating: ook worden de groenvakken in het plantseizoen (1 november – 1 april) gevuld; overal worden nieuwe materialen toegepast. Gezien de ondergrondse kabels en leidingen kunnen niet overal bomen en containers worden geplaatst.
- Het afkoppelen van de regenwaterafvoer: bewoners zijn gevraagd hun regenwaterafvoeringen te laten aansluiten op de gemeentelijke afvoer: regenwater gaat daardoor naar het oppervlaktewater, apart van het vuilwater.
- Het vervangen van de openbare verlichting.

Nutsbedrijven zijn aangeschreven om hun werkzaamheden gelijk met de gemeentelijke werkzaamheden uit te voeren. Zij hebben vooralsnog aangegeven geen werkzaamheden te hebben.

Wijzigingen inrichting

De officiële parkeervakken worden gemarkeerd met om en om zwarte en witte stenen, zodat de vakken optisch duidelijk zichtbaar zijn. De aansluiting van de Oranjelaan wordt aangepast.

Daarnaast zijn er klimaatadaptieve maatregelen, zoals proberen regenwater vast te houden en het werken met minder milieubelastende materialen, zoals biobased tegels in voetpaden met olifantsgras in plaats van grind.

Onder de verharding/fundering zal een ander systeem van waterberging worden toegepast, namelijk een schelpenpakket, dat het water vasthoudt in de bodem. Na verzadiging van het schelpenpakket gebeurt afvoer via een drain naar de sloot, zodat er geen water op straat zal blijven staan. Daarbij hebben de schelpen ook een zuiverend effect.

Acties en adviezen bewoners

Bewoners wordt gevraagd vanuit hun perceel overhangend groen te snoeien en heggen strak te scheuren, om de aannemer de gelegenheid te geven om tegels in het openbaar gebied weg te halen.

Vanwege het ophogen van de straat krijgen bewoners ook het advies om hun tuinen op te hogen.

De gemeente vervangt de huisaansluiting op het openbaar gebied tot de erfgrans. Rioleringsonder tuinen is de verantwoordelijkheid van bewoners.

Vraag: De hoofdrioleringsleiding loopt in onze voortuin. Ik weet dat, omdat ik al vanaf begin af aan hier woon. Laatst zat onze rioleringsleiding verstopt, waarna de gemeente die heeft doorgespoten. Toen konden ze niet vinden waar de aansluiting zat.

De heer Geluk beschikt over informatie dat de gemeentelijke rioleringsleiding op gemeentelijke grond ligt en alleen blokaansluitingen voor de huizen in de voortuinen liggen. Hij wil met de betreffende inwoners na het gezamenlijke deel van de informatieavond de tekeningen bekijken om te bezien waar de rioleringsleidingen liggen: op particulier of publiek terrein.

Het kan zijn dat de bestaande huisaansluitingen gedurende de afgelopen jaren lager zijn komen te liggen of de kwaliteit slechter is geworden. Of bewoners hun huisaansluiting moeten vervangen is hun eigen afweging. Zij kunnen alvast informeren bij een aannemer wat het eventueel vervangen van de huisaansluiting kost. De gemeente legt de rioleringsleiding aan tot aan de erfgrans of tot aan het inspectieputje, dat ook nabij de erfgrans ligt.

De gemeente heeft bewoners in een brief al gevraagd of de regenpijpen aan de voorkant van de woning, schuren of garages van het vuilwater losgemaakt kunnen worden en kunnen worden aangesloten op het gemeentelijke regenwaterrioleringsstelsel. Sommige bewoners hebben daarop al gereageerd. Degenen die dat nog niet hebben gedaan kunnen dat alsnog doen. De kosten van aansluiting op het regenwaterrioleringsstelsel zijn voor de gemeente, inclusief het plaatsen van een inspectieputje. Bij latere omschakeling zijn de kosten wel voor bewoners.

Grond onder woningen zakt ook en dat kan zelfs zover gaan dat de bodem onder de grondwaterstand terechtkomt, met water onder de woning en eventueel stank tot gevolg. Daarom vraagt de gemeente bewoners stil te staan bij het ophogen van de kruipruimte met zand, schelpen, piepschuim of korrels.

Vervolg

Na de informatieavond is er op 20 februari a.s. een inloopavond van 19.30 uur tot 21.00 uur in De Eendenkooi, Kooikersplein 1 waar eenieder kan inlopen en eventueel nog vragen kan stellen. Dan zal ook de definitieve tekening voorliggen.

De aanbesteding van het werk vindt plaats in het tweede kwartaal van 2020 en in dat kwartaal wordt waarschijnlijk ook met de uitvoering begonnen. De geschatte doorlooptijd van het werk is drie tot vier maanden, exclusief het groen aanplanten. Lichtmasten vervangen zal ook later gebeuren. Na circa een jaar komt de gemeente nog een keer terug om de rijbaan te herstraten.

Vragen bewoners

Vraag: Is er aandacht besteed aan de schuren van de woningen van de Oranjelaan, die nu al verzakt zijn?

Antwoord: De aansluiting is destijds wel meegenomen in de meting. Waar de gemeente bij kon is ingemeten. Als de schuur blijft zakken kan men mogelijk een putje op de afscheiding zetten, zodat het

regenwater af te vangen is. De hoogtes moeten op de tekening bekeken worden. Of achter de schuren een afvoerleiding komt te liggen is niet bekend, maar zou bekeken moeten worden.

Vraag: Is er een meerderheid om twee bomen te laten staan?

Antwoord: Dat is niet bekend, er is geen stemming onder bewoners gehouden. De gemeente is zuinig op gezonde bomen die voor het werk niet weg hoeven. De betreffende bomen zijn als waardevol bestempeld, zodat de gemeente ze laat staan.

Opmerking: Niemand parkeert daar zijn of haar auto onder. Er komt sap van de bomen af, er komen steentjes op de auto's terecht. Ik heb een oud autootje, dat onder de bomen kan staan. Als je een beetje zuinig op je auto bent, ga je daar niet je auto onder parkeren.

Opmerking: Ik heb twee keer een raam moeten laten vervangen door Carglass vanwege kiezels op het raam.

De heer Geluk verwijst voor de argumentatie van de uitgangspunten naar zijn collega.

Opmerking: Als je eronderdoor rijdt is er niets aan de hand en kunnen de bomen blijven staan. Aan een nieuwe parkeerstrook heb je niets, omdat niemand daar zijn auto wil parkeren, tenminste als ze een beetje zuinig op hun auto zijn. Er staan nu oude auto's aan.

Reactie: Het omdraaien van de rijbaan gaat niet. Wel is gekeken naar alternatieven om te schuiven, maar dan verlies je ruimte. Nu komt er een parkeermogelijkheid aan deze kant en parkeren langs het trottoir aan de andere kant. Bij het opschuiven van de rijbaan kun je alleen maar langs het trottoir parkeren en verlies je vier parkeervakken.

Opmerking: Alleen bedrijfsauto's, auto's die niet van jezelf zijn of auto's die niet veel waard zijn zet je daar onder de bomen neer.

Reactie: In de parkeervakken onder de bomen staan wel auto's, zodat het niet juist is dat de vakken nutteloos zijn. Niet iedereen zet zijn of haar auto daar neer.

Opmerking: 's Zomers zijn de betreffende parkeervakken leeg.

Reactie: De betreffende bomen blijven staan.

Opmerking: Ze nemen heel veel zon weg.

Reactie: Vervanging van de bomen betekent dat er nooit meer zulke grote bomen terugkomen. Qua groenbeleving wordt het dus totaal anders. Het betreft wel een uniek stukje. Door klimaatverandering zijn er zwaardere buien, waardoor er rekening te houden is met water opvangen en bergen. Het wordt ook droger en warmer. De bomen zorgen ook voor schaduw. Dat is soms misschien nadelig in de tuin, maar het zorgt wel dat er veel minder last is van hittestress. Alles absorbeert warmte, weerkaatst die en straalt die uit. Dat maakt dit stukje uniek. Er zijn daar stresstesten uitgevoerd, die op de gemeentelijke website terug te vinden zijn, waaruit te zien is waar het in warme periodes opwarmt. Dit stukje valt dan niet op vanwege de natuurlijke schaduw van bomen. De bomen zijn dus ook heel belangrijk.

Vraag: Is er bekend hoeveel centimeter de straat omhoog gaat?

Antwoord: Dat varieert van 5 centimeter tot maximaal 15 centimeter. Dat is in het midden van de rijbaan. Aan de tuinkant is er een verschil. De globale hoogten staan op een aantal plekken op de presentatietekening.

Vraag: Hoe gaat het bij de schuurtjes aan de achterkant van het Julianapark aan de kant van De Eendenkooi? De riolering loopt daar ook niet, die loopt bij ons in de tuin, van het eerste huis naar het laatste. Er is dan één aansluiting.

Antwoord: Dat zou kunnen. De gemeente doet het Julianapark en sluit aan waar men inrijdt vanaf De Eendenkooi. Aan de Laan van Meerburg voert de gemeente geen werkzaamheden uit. De gemeente sluit de riolering aan in de put in de kruising. Het straatwerk en de hoogte sluiten daarbij aan. De Laan van Meerburg wordt niet gedaan en ook niet het trottoir aan deze kant langs de woningen. Op de tekening is dat te zien.

Vraag: Wil dat zeggen dat het regenwater en vuilwater dan nog bij elkaar zit?

Antwoord: Dat zou kunnen en dat is op de tekening te zien. De rest van de wijk is ook nog op de vuilwaterriolering aangesloten. Wat de gemeente kan doen en wat binnen een werkgebied past wordt meegenomen. Zo gaat men stap voor stap door de gemeente. Als bewoners geen toestemming geven om een regenpijp aan te sluiten zit die woning nog op het gemengde stelsel aangesloten. De gemeente hoopt alle voorkanten los te kunnen halen en op de regenwaterriolering aan te sluiten.

Opmerking: Ik ben daarvoor.

Reactie: De achterkanten worden ook niet losgemaakt van de vuilwaterriolering, omdat de gemeente dat te ingrijpend vindt.

Vraag: Wat is het effect van het schelpenpakket in de straat op het grondwater onder mijn huis? Dat gaat langzaam uitdijen onder de huizen, waardoor je de kruipruimte moet verhogen.

Antwoord: Dat staat daar los van. Het grondwater staat redelijk gelijk. Bij aanleg van een traditionele riolering zou de gemeente een drainage bij de riolering hebben aangelegd om de grondwaterstand te continueren. Vroeger gebeurde dat om het overvloedige regenwater omlaag te krijgen, maar de gemeente wil nu dat de drainage vol met water staat, ongeveer op het niveau wat de grondwaterstand zou moeten zijn, zodat de grond in droge periode water geeft en in een natte periode water afvoert. Zo blijft de grondwaterstand zo gelijk mogelijk.

In het algemeen staat het grondwaterpeil gelijk aan het slootniveau. Tussen de sloten in bolt het grondwater wat op. Dat probeert de gemeente met drainages zo vlak mogelijk te houden om die bolling eruit te halen en vlak te houden. In dit systeem zit die afvoerdrain onderin het schelpenpakket en die moet zorgen dat het grondwater niet te hoog wordt. Als er dan een piekbui komt, kan die berging het water niet kwijt. De zorg was eigenlijk dat de drain te laag was waardoor die de grondwaterstand omlaag zou trekken, met extra zetting door inklinking vanwege verdroging tot gevolg, evenals kans op paalrot in geval van houten palen onder de woningen. Een van de uitgangspunten is daarom dat de grondwaterstand is geborgd op de hoogte die die moet zijn.

Vraag: Krijgen we een garantie dat het grondwater zo blijft? Ik heb nu aan de voorkant van mijn woning een drainage liggen, omdat mijn kruipruimte echt nat is. Als dat grondwater omhoog komt kan ik weer van voren af aan beginnen.

Antwoord: Op de tekening is te zien op welke hoogte het grondwater staat ingesteld. Dat is de zorg van de gemeente en daarvoor moet zij zorgen. Als bewoners last krijgen van het grondwater moet worden bezien waar die overlast in zit. Garanties kan de gemeente niet geven. Het is een heikel punt waar de gemeente heel goed naar heeft gekeken, omdat het zo belangrijk is om overlast en schade te voorkomen. Bij woningen is het lastig omdat het gaat om lage kruipruimtes of hoog grondwater.

Vraag: Kan de gemeente bewoners tegemoetkomen bij het ophogen van kruipruimtes onder woningen?

Nee, dat betreft onderhoud van de woning, die voor de eigenaar is, evenals de voor- en achtertuin. De gemeente kan alleen daarin meedenken en adviezen daarin geven. De gemeente biedt ook geen zand/grond aan.

Vraag: Bij de aansluiting van de hemelwaterafvoer zit nu mijn drainage. Wordt die aansluiting ook teruggeplaatst of is dat eigen rotzooi?

Als bewoners een drainage hebben of aanleggen en grondwater aanbieden moet de gemeente dat in ontvangst nemen. De gemeente hoort graag wat waar ligt, zodat de aannemer dat op een nette manier kan aansluiten. Als de bewoner over een tekening of foto's beschikt ontvangt hij dat graag, zodat hij die kan meegeven aan de aannemer.

Vraag: Naar welke sloot gaat de gemeente water afvoeren.

Antwoord: Waar je het Julianapark inrijdt aan de linkerkant, de sloot daarachter. Achter nummer 6. Langs de gevel gaat de drainage onder het voetpadje door naar achter naar de sloot. Het groenvak aldaar wordt opnieuw ingericht. Dat is allemaal op de tekening te zien.

Vraag: Hoe is de belasting van het schelpenpakket als er vrachtauto's overheen rijden?

Antwoord: Er komt fundering onder de straat om de gewichtsbelasting van het verkeer te verdelen en om wat eronder ligt te beschermen. Het schelpenpakket heeft meer draagkracht bovenin. Het schelpenpakket heeft de gemeente in een proefvak in Delft gezien en die was daarvan gecharmeerd vanwege waterberging en de zuiverende werking. Het is de bedoeling dat de straat dertig jaar meegaat. De betreffende straat is gekozen omdat het geen doorgaande straat is en omdat de vuilniswagen er niet doorheen rijdt.

Opmerking: Er rijdt één vuilniswagen naar de werkplaats doorheen.

Reactie: Dat was niet bekend, maar de reguliere vuilnisophaaldienst rijdt niet door de straat. Er is een project gekozen waarbij het risico het minst is.

De heer Pannekoek vult aan dat haalbaarheidsonderzoeken zijn gedaan naar de weerstand van de gebruikte producten. Er is informatie gehaald uit al gerealiseerde proefvakken, onder andere in Borsele. Daar is het systeem met volle vrachtwagens van de aannemer belast. Daaruit is alle kennis gebruikt voor de gekozen funderingsopbouw in het Julianapark, waarmee de risico's op zetting zo laag mogelijk blijven.

Vraag: Wat moeten bewoners zelf regelen?

Antwoord: Het gaat om het snoeien en ophogen van de tuin en de eventuele huisaansluiting van het vuilwater. Het ophogen van de kruipruimte is een aandachtspunt.

Vraag: Wat is de te bewandelen weg voor het vervangen van de huisaansluiting?

Antwoord: Dat is heel erg persoonlijk. De aannemer van de gemeente zal een aanbod daartoe doen. Per project en aannemer verschilt die prijsopgave en verschillen de aangeboden werkzaamheden. Ook is het mogelijk de huisaansluiting zelf te vervangen als dat nodig is, of een prijs opvragen bij een zelf te kiezen aannemer / loodgieter.

Vraag: Hoef ik niets te doen als mijn huisaansluiting en riolering nog goed zijn?

Antwoord: Die kans is dan klein. Het enige dat dan niet zeker is, is de hoogte van de huisaansluiting. Niet bekend is hoever de riolering is gezakt en hoe hoog de nieuwe riolering komt te liggen, evenals het afschot van de huisaansluiting.

Vraag: Dat kan betekenen dat ik voor dubbele kosten kom te zitten. Een aantal jaren geleden heb ik mijn rioleringsbuis laten vervangen, wat maar € 500,- kostte. Als men zo dadelijk de straat weer openmaakt kan blijken dat die te laag ligt.

Antwoord: Dat zou in theorie kunnen.

Vraag: Ben ik dan weer dat geld kwijt?

Antwoord: Dat is misschien zo, maar als de buis geen vervanging behoeft kan die worden opgehaald. In een rioolaansluiting zit vaak marge. Als het afschot groot is kan men soms het laatste deel minder afschot laten hebben. Het is niet zwart-wit, maar er is niets te garanderen. De gemeente kan geen hoogte van huisaansluitingen meten.

Vraag: Wordt een individuele huisaansluiting bekeken op het moment dat de riolering openligt.

Antwoord: Ja.

Vraag: En wordt er dan een aanbod gedaan?

Antwoord: Het aanbod gebeurt tevoren. Als de huisaansluiting nog nooit is vervangen, moeten bewoners serieus rekening houden met vervanging daarvan. Zij kunnen dan nog steeds zeggen dat niet te doen, omdat die nog functioneert, maar daar zitten dan risico's van breken of niet goed meer liggen aan vast. Een huisaansluiting kunnen bewoners ook zelf vervangen. Het gaat om een stukje van de buis vrij graven.

Opmerking: Dat is niet zelf te doen!

Reactie: In het algemeen gaat het om een pvc-buisje, iets dikker dan een regenpijp, die recht door de tuin loopt. Met een flexibele aansluiting moet het niet meer af kunnen breken op de gevel.

Vraag: Ik vind dit allemaal heel ingewikkeld klinken. Komt er in principe een aannemer naar de huisaansluiting riolering kijken, die kijkt of alles oké is?

Antwoord: Ja. Als de aannemer constateert dat de huisaansluiting vervanging behoeft moeten bewoners daarop binnen een of twee dagen beslissen.

Vraag: Graaft de aannemer ook het deel open van het aanbod van regenwater, en graaft die daartoe een sleuf in de tuin maakt, en wordt op het eind alles netjes terug dicht gemaakt?

Antwoord: Ja.

Vraag: Kunnen bewoners tijdens werkzaamheden naar de wc blijven gaan?

Antwoord: Toiletten van bewoners zijn tijdens de werkzaamheden gewoon te gebruiken. Alleen tijdens het vervangen van de huisaansluiting ligt de buis los en kan men even niet naar de wc.

Opmerking: Bij mij ligt de hoofdriolering een meter uit mijn gevel en dan is het nog twee meter naar de straat toe. Mijn tuin is namelijk drie meter lang.

Reactie: Dat is vrijwel zeker een blokaansluiting en daarnaar wordt op de tekening gekeken. De hoofdriolering komt onder de rijbaan en in tuinen wordt die niet gelegd.

Vraag: Zijn garageboxen tijdens de werkzaamheden bereikbaar?

Antwoord: Nee, als de straat is opgebroken niet.

Vraag: Hoe is de regenwaterafvoer op straat geregeld?

Antwoord: De putten zijn aangesloten op het schelpenpakket. De regenpijpen aan de garageboxen zou de gemeente ook heel graag daarop aansluiten.

Opmerking: die zitten nu verstopt; de tegels rondom de putten zakken weg.

Reactie: De gemeente neemt als extra een bladvanger in de aan te sluiten regenpijp op het regenwatersysteem mee. Dit op gemeentelijke kosten.

De heer Pannekoek geeft aan dat de gemeente de straat zo moet inrichten dat wateroverlast wordt voorkomen bij een bui met 35 mm water per uur. Het nu ontworpen systeem is ingericht om een bui met 100 mm water per uur te kunnen bergen zonder dat wateroverlast wordt ervaren (de regenbui welke in 2011 in Herwijnen viel). In de toekomst gaan de eisen omhoog.

De heer Geluk sluit het algemene deel van de informatieavond om 20.45 uur af en dankt de aanwezigen voor hun belangstelling en inbreng.